

Τεύχος 4 | Φθινόπωρο 2007

Η διαπολιτισμική εκπαίδευση μέσα από τη μουσική αγωγή: Σχέδιο εργασίας

Μαρία Αργυρίου & Μαρία Κουτσούμπα

Περίληψη: Θεωρητικές ερμηνείες της σχολικής αποτυχίας και του σχολικού αποκλεισμού συγκλίνουν στην άποψη ότι το σχολείο έχει διαμορφωθεί ως πεδίο άνισης κατανομής ευκαιριών γνωστικής και συναισθηματικής αναγνώρισης των πολιτισμικών «διαφορών» που χαρακτηρίζουν τους μαθητές. Η ανισότητα στις παιδαγωγικές σχέσεις προκύπτει από τη μη αναγνώριση του πολιτισμικού κεφαλαίου των μαθητών. Αυτό εμποδίζει συγκεκριμένες μαθητικές ομάδες π.χ. παιδιά μεταναστών, να συμμετάσχουν ισότιμα στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από την έλλειψη ευκαιριών και δυνατοτήτων διαπραγμάτευσης και αξιοποίησης του πολιτισμικού και γλωσσικού κεφαλαίου στις διαδικασίες παραγωγής μάθησης. Από την άλλη μεριά, η ενασχόληση με τις τέχνες ενεργοποιεί δεξιότητες σκέψης και συμπεριφορές που σχετίζονται με τη δημιουργικότητα, την αναγνώριση και την επίλυση προβλημάτων. Ιδιαίτερα η μουσική δίνει τη δυνατότητα έκφρασης συναισθημάτων και αποτελεί τρόπο επιβεβαίωσης κοινωνικών διαδικασιών, αλλά και τρόπο ένταξης στην κοινωνία. Στη βάση αυτή τα σχέδια εργασίας που εμπλέκουν το μάθημα της μουσικής αγωγής μπορούν να χρησιμοποιηθούν με διαφορετικούς τρόπους έκφρασης και παρουσίασης των προϊόντων τους. Έτσι, διαμορφώνουν ενδεδειγμένα πλαίσια κοινωνικοπολιτικής ανάπτυξης του παιδιού και διαχείρισης προβληματικών καταστάσεων μέσα από τη διαθεματικότητα και διεπιστημονικότητα. Σκοπός λοιπόν αυτής της εργασίας είναι να αναδείξει την διαπολιτισμική προσέγγιση σχεδίων εργασίας έτσι όπως αυτή υλοποιείται μέσα από προτεινόμενες δράσεις στη μουσική σε πολυπολιτισμικές κοινωνίες. Υποστηρίζεται ότι η συλλογική εμπλοκή όλων των μελών της ομάδας στο κοινό έργο διαπλέκει τη σκέψη, τη γνώση, τα συναισθήματα και τη δράση μαθητών διαφορετικής κοινωνικής, πολιτιστικής και εθνικής προέλευσης. Παράλληλα, ως παιδαγωγικό εργαλείο αντισταθμίζει και ανασυγκροτεί τις διαδικασίες μάθησης καθώς χρησιμοποιείται ως ένας από τους αποτελεσματικούς τρόπους προσαρμογής του σχολείου στις συνθήκες που δημιουργεί η πολυπολιτισμικότητα της κοινωνίας μας.